

1 SAN PEDRO

San Pedropo K'art'a Naapiara

P'āda

San Pedro, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ā pēiji Cristode ijāapataarā Ásia eujāde awara-awaraa p'anapatap'edaarāmaa. Chupiria p'anapatap'edaa perā ijāadak'aa beerā juade, Pedropo ūraa bī choodamerā ãchi ijāa p'anide.

Salude jarap'eda, naapiara Pedropo k'irāpapi bī sāga Tachi Ak'ōrepa ãra chupiria k'awaaji māik'aapa k'aripaji Cristode ijāadamerā. Jara bī chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapataarāpa, iru angeleerāpa paara māga k'awa k'inia p'anajida, mamīda p'oyaada-e paji (cap. 1.1-12). Jara bī Ak'ōrepa ijāapataarā māgá o k'achiadeepa k'aripa atada perā, p'ek'au k'achia oo amaadaipia bī māik'aapa irua oopi bik'a p'anapataadaipia bī (caps. 1.13-2.3). Jara bī Jesucristopa ãra jirit'eraji p'aareerāk'a p'anadamerā ichideerā t'aide māik'aapa awara p'anapataadamerā na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā k'āyaara (cap. 2.4-12). Jara bī ãchi poro waibiarā waaweedamerā. Ichiaba jara bī Cristo miada ãra k'aripait'ee (cap. 2.13-25). Úraa bī miak'āi p'aniirāpa k'awaadamerā sāga p'anapataadaipia bī Cristo juua ek'ari (cap. 3.1-7). Waya jara bī ijāapataarāpa naawedapema ne-inaa k'achia oopata oo amaadamerā māik'aapa ne-inaa pia oopataadamerā, ma k'aurepa miaruta piñida (caps. 3.8-4.19). T'ēepai ūraa awara-awaraa jara bī ijāapataarā-it'ee (cap. 5.1-11) māik'aapa

ãramaa salude pëi bì (cap. 5.12-14).

Salude pëida

¹ Mi, Pedro Jesucristopa pëida ichi ūraa jara-teede. Mia na k'art'a p'ā pëiru parā, Tachi Ak'ōrepa jirit'eradaarāmaa Cristode ijāadamerā; chi awara-awaraa p'anapataarā k'īra tewaraarāk'a nāgí eujāde: Ponto, Galacia, Capadocia, Ásia māik'aapa Bitinia; māgí eujāde. ² Tachi Ak'ōrepa naaweda k'īsia iru badak'a, parā jirit'eraji. Iru Jaurepa parā awara bīji oodamerā Jesucristopa oopi bīk'a māik'aapa p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā iru waa bat'ada k'aurepa. Mia it'aa iidi bì Tachi Ak'ōrepa parā audú pia ak'i bapariimerā. Māgá k'āiwee p'anapataadait'ee.

Cristode ijāapataarāpa it'ari ne-inaa pia iru p'anadait'ee

³ O-ña it'aa tīdáma Tachi Ak'ōremaa. Iru Tachi Waibia Jesucristo Ak'ōre. Tachi audú chupiria k'awaada perā, ichi Jaurepa tachi waya t'o pik'apiji ichideerā p'aneedamerā. Māga ooji Jesucristo piup'eda, chok'ai p'irabaipik'āri. Ma k'aurepata k'awa p'aní tachi jida ichiaba chok'ai p'irabaidait'ee. ⁴ Ma awara k'awa p'aní tachia iru p'anadait'ee ne-inaa jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bì teeit'ee ichideerāmaa. Māgí ne-inaa ia iru bì it'ari parā-it'ee. Māgí ne-inaa pi-ia bì. Jōk'aa māik'aapa sore pak'aa, ne-inaa it'aripema perā. ⁵ Parāpa wāara Tachi Ak'ōrede ijāapata perā, irua parā ak'i bapariit'ee māgí ne-inaa unurutamaa. Iru jōmaarā k'āyaara waibiarā bairā, parā ak'ipari

atuanaadamerā ichi ewari waibia ewate, na p'ek'au eujā jōk'āri. Ma ewate irua unupiit'ee jōma ichia k'īsia iru bī ichideerā-it'ee.

Ijāapataarā o-īa p'anapata

⁶ Tachi Ak'ōrepa māga oopari perā parā-it'ee, t'āri o-īa p'anapata. Mamīda īrá, taarā-e nīde k'īsia p'uadaridai, nepira k'īra t'ādoode baaidak'āri.

⁷ Parā nepirade baaipata k'awaadait'ee wāara Cristode ijāapata wa māga-e. K'īsíati nāgide. Eperāarāpa t'ipitaude nēe torrabaipata, nejarra uchiamerā. Māga pik'a parā nepirade baaipata, audupiara Cristode ijāapataadamerā. Nēe pi-ia bī, mamīda pipiara bī Cristode ijāait'ee. Nēe jōdaipari na eujādepema perā. Mamīda eperāpa wāara Cristode ijāak'āri, jō-e pait'ee. Mapa chōotī parā ijāa p'anide, nepirade baairuta pijida. Māga ooruta pīrā, Jesucristo waya chek'āri, Tachi Ak'ōrepa pia pedeeit'ee parāmaa.

⁸ Parāpa Cristo waide unuda-e p'ani mīda, iru k'inia iru p'ani. Ma awara īrá unuda-e p'ani mīda, irude ijāapata. Mapa t'āri o-īa p'anapata. Pedee wē-e jarait'ee sāga parā audupai o-īa p'ani. ⁹ Parāpa k'awa p'ani wāara ijāapata perā, Tachi Ak'ōrepa parā k'aripamaa bī atuanaadamerā.

Chonaarāwedapemaarāpa k'awa k'inia p'anadap'edaa

¹⁰ Chonaarāweda Ak'ōre pedee jarapataarāpa pi-ia ak'ijida Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda k'awaadait'ee sāga Tachi Ak'ōrepa eperāarā k'aripait'ee atuanaadamerā, parā ome oomaa bik'a. Māgá ak'i p'ani misa, āchia jōma pia k'awada-e paji mīda, Tachi Ak'ōrepa jarapiji āramaa sāga irua

parā ūrapemaarā k'aripait'ee baji, eperāarā jōmaweda k'inia iru bairā. ¹¹ Cristo Jaurepa ãramaar jarapipachi iru cheit'ee bada, chupiria n̄ibait'ee bada māik'aapa k'ira wāree bait'ee bada, jōmaarā k'āyaara waibiara pak'āri. Mapa ãrapa audú k'awa k'inia p'anapachida sāga māik'aapa sāapai ma jōma p'asait'ee paji. ¹² Mam̄ida Tachi Ak'ōrepa ãramaar k'awapiji māgí pedee jaradak'āri irua jarapidak'a, āchi-it'ee-e paji. Ma k'āyaara parā ūrapemaarā-it'ee paji. Māgí pedee parāpa ūrijida Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepataarāpa parāmaa jarateedak'āri Cristopa ooda parā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Māga jarateejida Tachi Ak'ōre Jaure it'ariipa ãra ome ba cheda perā. ¡Angeleerāpa paara māgí net'aa jōma k'awa k'inia p'anapata! Mam̄ida k'awada-e tachia k'awa p'anik'a.

*Cristode ijāapataarā k'achia wēe
p'anapataadaipia bi*

¹³ Maperā k'ira jīp'a p'anapatáati. Ichita k'īsíati Tachi Ak'ōrepa ooit'ee bide parā k'aripait'ee Cristo waya chek'āri. ¹⁴ Warrarā chok'ek'ee p'anapatak'a p'anapatáati. Ijāadai naaweda p'anapatap'edaak'a p'ananaáati. Maapai Tachi Ak'ōre k'awada-e p'anadap'edaa perā, ne-inaa k'achia pariatua oopachida; pāchia oo k'iniata. ¹⁵ Ma k'āyaara ne-inaa jōmaade k'achia wēe p'anapatáati, Tachi Ak'ōre k'achia wēe bapari perā. Iruata parā jiriji māga p'anapataadamerā. ¹⁶ Iru ūraa p'ādade auk'a jara bi:

'K'achia wēe p'anapatáati, mi māga bapari perā.'
(Lv 19.2)

Tachi Ak'õre waaweedaipia bi

¹⁷ Tachi Ak'õre, “Ak'õreda” a p'aní pírã, iru waaweedaipia bi na p'ek'au eujâde p'aní misa k'ira tewaraarâk'a. Iru waaweedaipia bi irua jõmaarâpa ne-inaa oopata auk'a ak'ipari perä jarait'ee pia wa k'achia. ¹⁸ Pariatua parâpa ne-inaa k'achia oo wâpachida pâchi chonaarâpa oo p'anadap'edaak'a. Pia k'awa p'aní Tachi Ak'õrepa parâ k'aripa-e paji ma naaweda o k'achiade wâdadeepa, apidaapa irumaa p'aadap'edaa perä ne-inaa jõparipa, nãek'a maa-e pírã p'arat'ak'a. ¹⁹ Ma k'âyaara Tachi Ak'õrepa parâ ma o k'achiadeepa k'aripa ataji Cristo waa bat'ada k'aurepa. Ma waa pipiara baji ne-inaa awaraa k'âyaara, oveja chak'e waak'a bada perä. Chonaarâweda eperâarâpa oveja chak'e maarepida t'uda anida w  e ateedak'ari peepidait'ee m  ik'aapa paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, irua   ra pia ak'ipachi. M  ga bi Cristo waa ome. Iru maarepida k'achia w  e baji. Mapa iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa irude ij  apataar   pia ak'ipari. ²⁰ Na euj   ooi naaweda Tachi Ak'õrepa k'isia iru baji Cristopa ichi waa bat'amer   eperâar   k'aripait'ee. Mam  da   rapaita, na p'ek'au euj   j  i naaweda, irua Cristo p  iji parâ   rapemaar   k'aripade. ²¹ Ma awara Cristo chok'ai p'irabaipiiji m  ik'aapa it'aa ateeji ichi k'ira w  ree euj  dee. Mapa Cristo k'aurepa parâpa Tachi Ak'õrede w  ara ij  apata m  ik'aapa k'awapata jai-idaadak'ari, irua parâ ichiaba chok'ai p'irabaipiit'ee.

Chik'inia p'anapataadaipia bi

²² Parâpa   ridap'eda Tachi Ak'õrepa w  arata jara p  ida Cristode, t  ripa ij  ajida m  ik'aapa Ak'õrepa

parā p'ek'au k'achia wēpapiji. Mapa īrá wāara pāchi īpemaarā Cristo k'aurepa k'inia iru p'anadai. Mapa jíp'a pāchi t'āripa chik'inia p'anapatáati. ²³ Māga p'anadaipia bī Tachi Ak'ōre Jaurepa parā waya t'o pik'apida perā ichideerā p'aneedamerā. Māga padaida-e paji pāchi ak'ōreerā k'aurepa, ewaa t'odak'a. Māgee ak'ōreerā piupata. Mamīda Tachi Ak'ōre ichita chok'ai bapari. Iruata parā ichideerā papiji ichi pedee k'aurepa. Māgí pedee jōk'aa. Ichita bapari Tachi Ak'ōrek'a. Mapa parā jida ichita p'anapataadait'ee. ²⁴ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bī:

'Eperāarā jōmaweda p'ūajarak'a p'aní. P'ūajara bap'eda, taarā-ee piidai pari. Ichiaba p'ūajara p'ono t'onop'eda, pi-ia unupata mīda, piu baaipari eujāde. ²⁵ Mamīda māgā-e Tachi Ak'ōre pedee ome. Māgí ichita bapari.' *(Is 40.6-8)*

Parāpa māgí pedee ūrijida Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepataarāpa parāmaa jarateedak'āri Cristopa ooda parā k'aripait'ee atuanaadamerā. Māgí pedee pia k'aurepata parā jida ichita p'anapataadait'ee.

2

Tachi Ak'ōre Ūraa audú k'awaa k'inia p'anadaipia bī

¹ Maperā oo amáati ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo. Seewanáati māik'aapa seewata ne-inaa oonáati. Awaraarā k'īraunuamāa iru p'ananaáati ārapa net'aa iru p'aní k'aurepa. Pedee k'achia apida chīara āpite jaranaáati. ² Ma k'āyaara, ara

warra ewaa t'oda juto k'inia bik'a, k'awaa k'inia p'anapatáati Tachi Ak'orepa wāarata jara pēida. Māgá oo wādait'ee irua oopi bik'a it'aa wārutamaa.
³ Irá k'awa p'aní Tachi Waibia t'āri pia bapari.

Jesucristo ijāapataarā poro waibia

⁴ Mapa óoti irua k'inia bik'a. Irua tachi k'aripapari ichita chok'ai p'anapataadamerā. Eperāarāpa iru yiaraa iru p'anapachida te oopataarāpa māu orp'e-ee yiaraa iru p'anapatak'a, māu basa-it'ee jirit'eradak'āri. Mamīda Tachi Ak'ore k'īrapite iru chi māu pipiara pik'a bi, Tachi Ak'orepa iru jirit'erada perā. ⁵ Parā jida ma ichita bapari tedepema māuk'api p'aní ichita p'anapataadait'ee perā. Mapa oopíti Tachi Ak'oremaa irua k'inia bik'a. Māga oodak'āri, parāpa mimia oodait'ee p'aareerāpa oopatak'a ne-animalaarā peedap'eda, paadak'āri Tachi Ak'ore-it'ee. Mamīda ma k'āyaara ne-inaa pipiara oodait'ee, Cristo k'ap'ia pari ne-inaa oodait'ee perā ichi Jaurepa oopi bik'a. ⁶ Chonaarāweda Tachi Ak'orepa māga jaraji ichi Ūraa p'ādade:
'Mia aba pi-ia bīta jirit'eraji bīt'ee mīchi it'aripema

Sión p'uurude, parāpa irude ijāadamerā. Irude ijāapataarā k'īra nejasia p'anada-e pait'ee ma p'uurude panadak'āri, ichideerā perā.' *(Is 28.16)*

⁷ Wāara parā ijāapataarā-it'ee iru jōmaarā k'āyaara pipiara bi. Mamīda māga-e ijāadak'aa beerā-it'ee. Tachi Ak'ore Ūraa p'ādade jara bi:
'Te oopataarāpa māu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.' *(Sal 118.22)*

⁸ Ichiaba awara ãi Tachi Ak'ore Ūraa p'ādade jara bi:

'Ara eperā māumaa t'īutiparik'a, māga pik'a
eperāarā chok'ara t'īuti pik'adait'ee ma
māu pipiara papida k'aurepa.' *(Is 8.14)*

Māgí māu Jesucristo. Wāara ijāadak'aa beerā t'īuti
pik'apata, Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida Cristo
k'ap'ia pari ijāadaamaa p'anadap'eda, atuadait'ee
perā Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru badak'a.

⁹ Mamīda Ak'ōrepa parāta jirīt'eraji ichideerā
p'anadamerā. Ichiaba jōmaarā reypa parā awara
biji mimia oodamerā ichi pari, p'aareerāpa Ak'ōre
mimia oopatak'a. Ak'ōrepa k'inia bi parā ichi
p'uuru pidaarā p'anadamerā ichik'a, k'achia wēe.
Ichideerā papiji parāpa jōmaarāmaa jaradamerā
irua ooda eperāarā k'aripait'ee. Iruata parā
jirīji uchiadamerā ijāadak'aa beerā p'āriu pik'a
p'anideepa t'īudait'ee īdaa pik'a pi-ia bidee iru
ome. ¹⁰ Naaweda parā Tachi Ak'ōre p'uuru pi-
daarā-e paji. Mamīda īrá iru p'uuru pidaarā.
Naaweda Tachi Ak'ōrepa parā chupiria k'awa-e
paji, ijāadak'aa p'anadap'edaa perā. Mamīda īrá
parā chupiria k'awaan bi, ichideerā perā.

Oopatáati Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a

¹¹ Mapa īpemaarā k'iniarā, mia enenee nībi oon-
aadamerā pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa
oopi k'inia bik'a. Māgipa chōo pik'apari tachi t'āri
ome. Parā k'īra tewaraarāk'a p'anapata ijāadak'aa
beerā t'āide. Mapa oodaik'araa bi āchia oopatak'a.

¹² Ma k'āyaara āchi t'āide k'īra jīp'a p'anadaipia
bi. Māgá p'anaruta pīrā, āchia "k'achia beerāda"
aruta pijida parā āpite, unudait'ee parāpa ne-inaa
pia oo p'aní māik'aapa Tachi Ak'ōre cheru ewate
jaradait'ee iruata parāmaa māga oopiji.

¹³ Na p'ek'au eujāde p'aní misa, óotí eperāarā poroorāpa jara p'anik'a, apidaapa Tachi Waibia āpite k'achia pedeenaadamerā parā k'aurepa. Māga oodaipia bī César ome, iru waibiarā bairā apemaarā poro waibiarā k'āyaara. ¹⁴ Ichiaba māga oodaipia bī iru ek'ari p'aníirā ome. Irua ãra pēipari k'achia beerā atadamerā māik'aapa miapidamerā; jōdee t'āri pia p'aníirāmaa pia pedeedamerā. ¹⁵ Tachi Ak'ōrepa k'inia bi parāpa ne-inaa pia aupai oodamerā. Māga ooruta pīrā, chi k'īsia k'awa-ee p'aníirāpa parā āpite pariatura pedeeda-e pai. K'īup'ee p'anadait'ee.

¹⁶ Parā esclavoorā-e. Mapa p'anapatáati esclavo-eerāk'a. Mamīda māimisa k'īsianáati oodait'ee pāchia oo k'iniata, ne-inaa k'achia oorutamaa. Ma k'āyaara p'anapatáati Tachi Ak'ōre esclavoorāk'a, oomaa irua oopi bīk'a. ¹⁷ T'āri pia p'anapatáati jōmaarā ome. K'inia iru p'anapatáati pāchi īpemaarā Cristo k'aurepa. Tachi Ak'ōre waaweepatáati māik'aapa César waaweepatáati, eperāarāpa āchi poro waibiarā waaweeptak'a.

*P'anadaipia bī Cristo mimiapataarāk'a
(Ef 6.5-9; Col 3.22-25; Tit 2.9-10)*

¹⁸ Teeda mimiapataarā, pāchi poro waibiarā waaweepatáati māik'aapa oopatáati ārapa jara p'anik'a. Māga oodaipia bī ãra t'āri pia p'aní pīrā, maa-e pīrā t'āri k'achia p'aní pijida. ¹⁹ Ārapa parā miapidai, ne-inaa k'achia ooda-e p'ani mīda. Mamīda k'īrau-ee chooruta pīrā oo k'inia p'anadairā Tachi Ak'ōrepa oopi bīk'a, irua parā pia ak'iit'ee. ²⁰ Jōdee māgá ak'i-e pait'ee parāpa ne-inaa k'achia oodap'eda, k'īrau-ee

chooruta pírã miapidak'ãri ma k'achia oodap'edaa k'aurepa. Mamõda parã k'írau-ee chooruta pírã miapidak'ãri ne-inaa pia oodap'edaa perã, mägara Tachi Ak'õrepa parã pia ak'iit'ee. ²¹ Ma-it'ee Tachi Ak'õrepa parã jíriji, Cristo jíak'a p'anapataadamerã. Iru miaji parã k'aripait'ee. K'inia bi parãpa awaraarã auk'a k'aripadamerã, miaruta pijida mäga oo p'aní k'aurepa. Tachi Ak'õre pedee jaraparipa irude nãga jaraji:

²² 'Irua p'ek'au k'achia ook'aa paji. Seewa apidaa-maa jarak'aa paji.' (Is 53.9)

²³ Cristomaa ik'achia jaradak'ãri, mägá p'anauk'aa paji. Miapidak'ãri, maarepida jarak'aa paji k'achia ooit'ee iru imiateedap'edaarãmaa. Ma k'âyaara ma nepira ichiak'au biji Tachi Ak'õrepa oomerã ichia oo k'iniata. K'awaji Tachi Ak'õrepapai ak'ii eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia. ²⁴ Kurusode bak'ãri, Cristopa ichi itu tachia p'ek'au k'achia oopata iru baji ichi k'ap'iade. Mägá piuji tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, tachi uchiadaidamerã p'ek'au k'achia juu ek'ariipa mäik'aapa k'achia wëe p'anapataadamerã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Ma p'ek'au k'achia oopatap'edaa perã, parã k'ayaa pik'a p'anapachida. Mamõda Cristo miapida k'aurepa parã pari, jípa pik'a p'aneejida. Maperãpi ïrá parã ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome. ²⁵ Parãpa ijäädai naaweda, p'anapachida oveja o atua bik'a, Tachi Ak'õre k'awada-ee p'anadap'edaa perã. Mamõda ïrá, ma oveja ãpítée cheruk'a ichi ak'ipari waya unu atarumaa, mäga pik'a parã o k'achiade

wādap'edaadeepa ãpítee chejida unu atarutamaa pāchi ak'ipari, Cristo ome. Iruata parā t'āri ak'ipari.

3

*Ũraa miak'āi p'anírā-it'ee
(Ef 5.22-23; Col 3.18-19)*

¹ Miá parā wēraarā miak'āi beerā ūraait'ee oodamerā pāchi imik'īraarāpa jara p'anik'a. Māga ooruta pírā, chi imik'īraarā ijāadak'aa p'anírāpa Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida ijāadai parā k'aurepa. Cristopa ooda āchimaa jarada-e p'ani mīda, āchia irude ijāadai, ² unudak'āri parāpa Tachi Ak'ōre waaweeepata māik'aapa ne-inaa k'achia oodaamaa p'anapata. ³ Parā wēraarā Cristode ijāapataarāpa jiridaik'araa bī k'īra wāree p'anadait'ee īripai, pāchi poro pi-ia bida p'anipa maa-e pírā ne-inaa nēedee ooda jī p'anipa maa-e pírā p'aru pi-ia jī p'anipa. ⁴ Ma k'āyaara jiridaipia bī t'āride k'īra wāree p'anadait'ee, awaraarāpa māgee k'īra p'oysaa unuda-e p'ani mīda. Tachi Ak'ōre-it'ee piara bī t'āri pia māik'aapa k'āiwhee p'anapataadamerā, ne-inaa īripai oopata k'āyaara. Māgee ne-inaa jōpata, mamīda ne-inaa t'āride ichita bapari. ⁵ Māgá p'anapachida chonaarāwedapema wēraarā, Tachi Ak'ōrede ijāapatap'edaa. T'āride k'īra wāree p'anapachida ijāapatap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa āchi k'aripait'ee māik'aapa oopatap'edaa perā āchi imik'īraarāpa jaradap'edaak'a. ⁶ Māga pají Abraham wēra Sara. Ichia oopachi Abrahampa jaradak'a māik'aapa irumaa: “michi poro waibiada” apachi. Parā Sara k'aurāk'a p'ani,

iruk'a ne-inaa pia ooruta pirā māik'aapa ne-inaa apidaamaa p'erapida-e p'anī pirā.

⁷ Ichiaba ūraait'ee parā imik'iraarā Cristode ijāapataarā k'isia k'awaa p'anadamerā p'anapataadait'ee pāchi wēraarā ome. Ara k'aripapatāti juatau mak'ara wēe p'anadairā imik'iraarāk'a. Ma awara āra pia ak'ipatāati, auk'a Cristode ijāapata perā māik'aapa it'aa wādait'ee perā Tachi Ak'ōrepa k'aripap'eda. Ara māgá pia ak'idaipia bi Tachi Ak'ōrepa parāpa it'aa iidipata p'anaumerā.

Sāga p'anapataadaipia bi awaraarā ome

⁸ Ma awara parā jōmaarāmaa ūraait'ee auk'a k'isia p'anapataadamerā oodait'ee Cristopa oopi bik'a. Tāri auk'a p'anapataatāti māik'aapa chik'inia p'anapataatāti īpemaarā perā Cristo k'aurepa. Awaraarā chupiria k'awaa p'anapataatāti māik'aapa audua-ee p'anapataatāti. ⁹ Awaraarāpa parāmaa ne-inaa k'achia oodak'āri, auk'a oonāati. Parāmaa ik'achia jaradak'āri, auk'a jaranaāti. Ma k'āyaara āchimaa pia pedeeti māik'aapa it'aa iiditi Tachi Ak'ōrepa āchi k'aripamerā. Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa parā jiriji, parā jida k'aripa k'inia bada perā. ¹⁰ Iru ūraa p'ādade jara bi:

'Eperā t'āri o-ña taarā ba k'inia bi pirā na p'ek'au eujāde, awaraarā āpite pedee k'achia jara amaaipia bi māik'aapa seewa amaaipia bi.

¹¹ Ne-inaa k'achia k'ira t'ādoo oo amaaipia bi māik'aapa ne-inaa pia ooipia bi. Jiriipia bi k'āiwee bapariit'ee jōmaarā ome. ¹² Ma jōma ooipia bi Tachi Waibīapa ak'i bapari perā ne-inaa pia oopataarā māik'aapa ūripari perā

ãrapa it'aa iidipata. Mamïda mäga oo-e ne-inaa k'achia oopataarã ome. Mäirã k'aripa-epi.' *(Sal 34.12-16)*

13 Parãpa jiriruta pírã oodait'ee ne-inaa pia aupai, ¿k'airâpa parâmaa k'achia oodaima? **14** Mamïda awaraarãpa parã miapiruta pijida ne-inaa pia oo p'anî k'aurepa, o-ña p'anadaipia bi. Ma miapida k'aurepa Tachi Ak'õrepa parã pia ak'ii't'ee. Mapa p'erapináati parã jiripataarâmaa mäik'aapa k'ísia jõnanáati ãchi k'aurepa. **15** Ma k'âyaara k'irâpáti Tachi Waibia Cristo bapari pâchi t'âride mäik'aapa irumaa it'aa t'ítî. Apidaapa parâmaa iidiruta pírã sääp'eda Cristode ijääpata, ichita p'anáuti. **16** Mamïda mäga óoti t'âri pia, audua-ee, Tachi Ak'õre waaweeepata perã. Ne-inaa pia aupaita oopatáati. Mäga ooruta pírã, k'ísia p'ua p'anada-e pait'ee. Ma awara parã imiateepataarãpa parã ãpiite pedee k'achia jaradak'âri, awaraarãpa ãchi k'ira nejasiapidait'ee, parã wâara p'anapata perã Cristopa oopi bïk'a.

17 Piara bi miadait'ee ne-inaa pia ooda k'aurepa, mäga k'inia bi pírã Tachi Ak'õrepa, miadai k'âyaara ne-inaa k'achia ooda k'aurepa. **18** Ichiaba Cristo miaji piuk'âri tachia p'ek'au k'achia oopata wêpapiit'ee. Iru p'ek'au k'achia wêe baji mïda, piuda aba piuji p'ek'au k'achia oopataarã pari, mägá tachi ijääpataarã t'ñudamerã Tachi Ak'õre ode iru ome. Eperâarãpa iru peejida. Mamïda aramata Tachi Ak'õre Jaure waya araa paji iru jaure ome. **19** Mäpai iru wâji angeleerã, chi k'achia oodap'edaarã, jïa paraa bimaa. Jaraji

māirāmaa irua āchi p'oyaada piuk'āri eperāarā k'aripait'ee atuanaadamerā. ²⁰ Māga jaraji māirāpa oodak'aa p'anadap'edaa perā Ak'ōrepa oopi bīk'a, chonaarāweda Noé na p'ek'au eujāde bak'āri. Māirā k'aurepa Tachi Ak'ōrepa na eujādepemaarā k'achia beerā audú miapi k'inia bají. Mamīda chooji Noépa barco choma ooru misa, aīde bataut'ee ichi ēreerā ome. Āra ochopai p'anajida. Mamīda ma barcode bataudap'edaa perā, Tachi Ak'ōrepa āra k'aripaji k'iniinaadamerā awaraarā ome. Jaradai ma pania pēidapa k'achia beerā jōpiit'ee, Tachi Ak'ōrepa Noé ichideerā ome k'aripaji chok'ai uchiadamerā. ²¹ Tachi Ak'ōrepa āra k'aripadak'a chok'ai uchiadamerā ma pania k'aurepa, māga pīk'a īrá pania k'aurepa Ak'ōrepa parā jida k'aripapari ichita chok'ai p'anapataadamerā iru ome. Māga oopari parā poro choopidak'āri pania. Māga oodak'āri, īripai ooda-e, ma pania jaik'oo pāchi k'ap'iade siimerā māik'aapa wēpapimerā. Ma k'āyaara poro choopipata ak'ipidait'ee Jesucristo chok'ai p'irabaida k'aurepa t'āripa irude ijāa p'ani māik'aapa iidi p'ani Tachi Ak'ōrepa pāchia p'ek'au k'achia oopata wēpapimerā. ²² Cristo chok'ai p'irabaik'āri, wāji it'aa su-ak'i bapariit'ee Tachi Ak'ōre juaraare. Mama bide jōma na p'ek'au eujādepema-eerā iru jua ek'ari p'anadait'ee; angeleerā māik'aapa Netuara Poro Waibia eere p'aniirā paara.

4

Ne-inaa oodaipia bi Cristopa oopi bīk'a

¹ Parāpa k'awa p'anadairā Cristo miada māgá iru k'ap'iade, sōcharra p'anapatáati māik'aapa auk'a k'isia p'anapatáati iruk'a. Miadak'āri, p'ek'au k'achia oonáati. ² Oodai k'āyaara pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bīk'a, óoti Tachi Ak'ōrepa oopi bīk'a parā piurutamaa. ³ Cristode ijāadai naaweda parāpa audupai oopachida ijāadak'aa beerāpa nāgee ne-inaa k'achia ooi awaa p'anapatak'a: pariatura p'ek'au ooyaa; ne-inaa k'achia ooyaa; it'ua toyaa; wēraarā pariatura jiriyaa māirā ome k'achia oodait'ee; k'īra nejasia wēe it'aa tī awaa ne-inaa juapa oodamaa; māgee ne-inaa k'achia. ⁴ Frá māgee ijāadak'aa beerāpa k'awada-e p'ani k'āata k'īsiadai, parā waa wādak'aa perā āchi ome māgee ne-inaa k'achia oode. Maperāpi pedee k'achia jarapata parā āpīte. ⁵ Mamīda ewari cherude Tachi Ak'ōrepa iidik'āri āchia ne-inaa jōmaweda oopatap'edaa pari, ichita p'anaudait'ee. Ma ewate iruata ak'iit'ee jōmaarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia; chok'ai p'aniirāpa oopata māik'aapa piudap'edaarāpa oopatap'edaa paara. ⁶ Ma piudap'edaarā chok'ai p'anadak'āri, miapachida k'ap'iade māik'aapa piujida k'ap'iade eperāarā jōmaarāk'a. Mamīda ijāadap'edaarāpa Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode ichita chok'ai p'anapataadait'ee iruk'a, ma ijāadap'edaa k'aurepa āra jaure araa padaida perā iru Jaure ome. Ma-it'eepe Tachi Ak'ōrepa jara pēiji Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee.

⁷ Taarā-e na p'ek'au eujā jōit'ee. Mapa it'aa tī k'awaadait'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bīk'a, k'īra jīp'a p'anapatáati māik'aapa k'isia k'awaa p'anapatáati.

⁸ Ma awara nāga óoti awaraa ne-inaa jōmaweda oodai naaweda. T'āripa chik'inia p'anapatáati, māgá p'anadak'āri, maarepida k'irāpada-e pait'ee perā awaraarāpa parāmaa ne-inaa k'achia oopata māik'aapa jarapata. ⁹ Awaraa ijāapataarā p'asianadak'āri parāmaa, t'āri pia auteebáti, maarepida k'achia pedeeda-ee. ¹⁰ Tachi Ak'ōre Jaurepa ne-inaa awara-awaraa oopipari parā chaachaa, māgá awaraarā k'aripadamerā. Mapa māgí ne-inaa pia oopatáati irua oopi bik'a. ¹¹ Tachi Ak'ōre Ūraa jarateeparipa jarateeipia bī Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a. Ichiaba ne-inaa ooparipa awaraarā k'aripait'ee, māga ooipia bī Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Ne-inaa jōmaade māga ooruta pīrā, ak'ipidait'ee Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bī, Jesucristo k'ap'ia pari ne-inaa pia oopipari perā parāmaa. ¡Iru ichita Tachi Waibia pait'ee! ¡Amén!

Cristode ijāapataarā miadak'āri

¹² Ipemaarā k'iniarā, p'eranáati awaraarāpa parā jīridak'āri miapidait'ee. Māgá chupiria p'anadak'āri, parāpa k'awaa atadai wāara Cristode ijāa p'ani wa mak'ara ijāada-e p'ani. K'īsianáati parā miadaik'araa bī ichideerā perā. ¹³ Ma k'āyaara o-ña p'anáti parā miapidak'āri Cristo miapidap'edaak'a, ne-inaa pia oo p'ani k'aurepa. O-ña p'anadai māgá miaruta misa na eujāde, k'awa p'anadairā na ewari wāara t'āri o-ña p'anadait'ee Cristo chek'āri ichi k'īra wāree unupide jōmaarāmaa. ¹⁴ Ichiaba o-ña p'anáti ik'achia jaradak'āri parāmaa Cristode ijāapata perā. Māgá p'anadai k'awa p'anadairā Tachi

Ak'õre Jaure, chi jaure pipiara bi, parã ome bapari perã. ¹⁵ Awaraarãpa parã miapidait'ee. Mamïda k'írak'aupai miapidai parã t'ãidepemapa nãgee ne-inaa k'achia ooda pari: chïara peeda perã; chïara net'aa chiada perã maa-e pirã awaraa ne-inaa k'achia ooda perã chïaramaa; maa-e pirã pedeedidaa bapari perã; ne-inaa mägee pari. ¹⁶ Jõdee parã t'ãidepema ijääpari miapiruta pirã Cristode ijääpari perã, k'íra nejasia baik'araa bi. Ma k'äyaara Tachi Ak'õremaa gracias jaraipia bi, parã 'Cristodeerã' apata perã.

¹⁷ Taarã-e Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujädepemaarãpa oopata ak'iit'ee mäik'aapa jarait'ee pia wa k'achia. Apemaarã k'äyaara ichideerã naapiara mägá ak'iit'ee mäik'aapa miapiit'ee chi ne-inaa k'achia oo p'aniirã, mägí k'achia oo amaadamerã. Irua tachi ome mäga ooru pirã, audupiara irua jara pëida ûridaamaa p'aniirã uchiada-e pait'ee iru juadeepa.

¹⁸ 'Tachi Ak'õre k'írapite k'achia wẽe p'aniirã it'aa wãdai naaweda, Cristo k'aurepa miaruta pirã Ak'õre juade, audupiara miadait'ee p'ek'au k'achia ooyaa p'aniirã, irude ijäädak'aa perã. Mägiirã atuadait'ee.' *(Pr 11.31)*

¹⁹ Maperã parã miadak'ãri Tachi Ak'õrepa mäga k'inia bairã, audupiara irude ijäädaipia bi mäik'aapa ichita ne-inaa pia oodaipia bi. Mäga oodaipia bi k'awa p'anadairã iru, tachi oodapa oopari ichia jara bik'a. Tachi ak'i bapariit'ee ichimaa wãruta misa.

5

Ũraa Cristode ijāapataarā-it'ee

¹ Irá mia ūraait'ee parā t'āidepema ijāapataarā chonaarā. Parā chonaarā jīak'a mia pida ijāapataarā ak'ipari. Michi taupa unuji Cristo miada tachi k'aripait'ee māik'aapa michi it'aipa māga jarapari eperāarāmaa. Cristo waya chek'āri, mimaa ichiaba Tachi Ak'ōrepa ichi k'īra wāree unupiit'ee. ² Mapa ak'i p'anapatáati ijāapataarā parā jua ek'ari p'aní. Āra ak'i p'anadaipia bi oveja ak'iparipa ichi ovejaarā ak'iparik'a. Māga oodaik'araa bi apidaapa māga oopi p'anadairā parāmaa. Āra ak'i p'anadaipia bi, t'āripa oo k'inia p'anadairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Ichiaba ma mimia oodaik'araa bi p'arat'a atadait'ee. Ma k'āyaara óoti awaraarā k'aripa k'inia p'anadairā. ³ Parā jua ek'ari p'aniirā chipariirāk'a p'ananaáti. Ma k'āyaara t'āri pia p'anapatáati āra ome, āra parā jīak'a p'ana k'inia p'aneedamerā. ⁴ Māgá p'anaruta pírā, tachi ak'ipari waibiarā bīpa ichi waya unupik'āri jōmaarāmaa, parāpata atadait'ee iru k'īra wāree māik'aapa ichita p'anapataadait'ee iru ome. Māgí pipiara bi na p'ek'au eujādepema poro jīra atai k'āyaara, Cristo k'īra wāree jōk'aa perā.

⁵ Chonaarāmaa ūraadak'a ichiaba parā t'āidepema k'ūtrāarāmaa ūraait'ee. Oopatáati chonaarāpa jara p'anik'a. Parā ijāapataarā t'āidepema apida audua baik'araa bi, Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādade jara bairā: 'Tachi Ak'ōrepa k'aripa-e audua p'anapataarā, mamīda t'āri pia k'aripapari audua-ee beerā.'

(Pr 3.34)

6 Maperāpi audua-ee p'anapataáti Tachi Ak'ore jua ek'ari, irua k'inia bi ewaride irua parā awaraarā k'āyaara waibiara papimerā. **7** Parā k'isia jōnadak'āri, ma k'isia jōmaweda jaráti Tachi Ak'oremaa, irua parā pia ak'i bapari perā.

8 K'ira jīp'a p'anapataáti māik'aapa tauk'a nipapatáati, Netuara Poro Waibiapa parā k'ira unuamaa iru bapari perā. Ichia eperāarā jiri nipapari Cristode ijāa amaapiit'ee, león bia nipaparik'a ne-inaa jiri nipak'āri k'oit'ee. **9** Ichia parā māgá jiri chek'āri, chótí Cristode ijāa p'anide māik'aapa oonáati māgipa oopi k'inia bik'a. K'irāpáti ichia auk'a jiripari parā īpemaarā Cristo k'aurepa miapiit'ee, na p'ek'au eujāde para bee chaa. **10** Mamida taarā-e, parā miadap'eda, Tachi Ak'orepa k'aripait'ee ichia k'inia bik'a p'anapataadamerā māik'aapa pipiara choodamerā pāchia Cristode ijāa p'anide. Tachi Ak'orepa māgá parā k'aripait'ee tachi k'inia iru bapari perā māik'aapa tachi jirida perā, Jesucristo k'aurepa ichita p'anapataadamerā iru eujā k'ira wāreede. **11** ¡Tachi Ak'ore ichita jōmaarā k'āyaara waibiara bait'ee! ¡Amén!

Salude pëida

12 Tachi īpema Cristo k'aurepa, Silvano, nama bi mi ome. Mía k'awa bi irua pia oopari Cristopa oopi bik'a. Mapa mía na k'art'a k'ak'at'ua p'āpiji irumaa. P'āpiji parāpa k'awaadamerā mía et'ewa jaradak'a Tachi Ak'orepa parā k'inia iru bapari māik'aapa wāara parā k'aripait'ee. Mapa mía ūraait'ee parā choodamerā Cristode ijāa p'anide, maarepida ijāa amaada-ee.

13 Nama Babilónia p'uurude Tachi Ak'õrepa ichiaba eperãarã jírit'eraji Cristode ijãadamerã, parã ome oodak'a. Mâirãpa parãmaa salute pëiruta. Ichiaba salute pëiru Marcopa. Iru mi warrak'a bi, mi ome nipapari perã Cristopa ooda jarateede.

14 Chik'inia saludaa para báti.

Mia it'aa iidi bi parã Cristodeerã jõmaarã pari, k'äiwee p'anapataadamerã.

Mägapai paji.

**Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441